BILAGA M1.25 SAMRÅDSMÖTE NYFOSA AB

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 Slutversion

Samråd med Nyfosa om projekt MAXIMA

Datum:	2025-02-25
Tid:	09:00-09:50
Plats:	Hjälmaregatan 3 och digitalt (Zoom)

Närvarande

Namn		Roll
Nyfosa		
Carl Hallbäck	Digitalt	Teknisk förvaltare
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd
Petra Mani	Digitalt	Bitr. projektledare Tillstånd
Elisabeth Werner		Juridiskt ombud (Delphi) för tillståndsansökan
Stefan Milotti		Projektledare Avloppstunnel Söder och Norr
Torbjörn Lagrelius		Funktion Fastighet, markåtkomst
Katarina Wright	Digitalt, Protokollförare	Handläggare samråd

Det som anges i protokollet är information som framkom på möte utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för mötet

- Syfte med möte är avgränsningssamråd och att VA SYD ska få återkoppling med frågor och information på program MAXIMA
- Protokoll och presentation kommer att delges Nyfosa
- Genomgång agenda
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista)

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA – ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar

VA SYDs verksamhet och MAXIMA presenteras

- VA SYD är en av Sveriges största vatten- och avfallsorganisationer med verksamhet som pågår dygnet runt för en halv miljon människor och omsätter cirka 1 miljard per år.
- VA SYD arbetar med bland annat rening av avloppsvatten, rening av dricksvatten, hantering av skyfall med exempelvis utjämningsmagasin och dammar samt insamling av avfall för återvinning och återbruk.
- MAXIMA är ett stort regionalt projekt där kommunerna Burlöv, Malmö, Lomma och Lund går ihop och satsar på en regional avloppsvattenslösning. Flera avloppsreningsverk i regionen är i behov av utbyggnad och modernisering till följd av befolkningstillväxt och förnyad lagstiftning som ställer högre krav.
- Det finns behov av större kapacitet och ny infrastruktur för att ta emot avloppsvatten.
- Utbyggnaden av avloppsreningsverket omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer. Det motsvarar en kapacitet om cirka 820 000 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation i Sjölunda, Avloppstunnel Söder under Malmö och Avloppstunnel Norr från Lund till Malmö.
- Alla anläggningsdelar ska ses som ett tekniskt system. Tillstånd söks för hela systemet. Stora tekniska utmaningar men varje enskild anläggningsdel hänger ihop med en annan varför det är viktigt att se helheten. Avloppstunnlarna fungerar exempelvis som kommunicerande kärl som gör att flödet in i avloppsreningsverket kan begränsas till maximalt 10 m^3/s, vilket ger en stabil rening.
- Överföringsledningar, rivning och avveckling av Källby och Borgeby avloppsreningsverk ingår inte i tillståndsansökan.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- MAXIMA möjliggör stora nyttor till en lägre kostnad.
- Trygga tillväxt och arbeta proaktivt med en växande befolkning. Regionens befolkningstillväxt, stadsutveckling och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera. MAXIMA kommer ge nya arbetstillfällen under en 10-årsperiod.
- Regional samordning minskar belastningen på mindre vattendrag, genom att lokala avloppsreningsverk kan stängas och en förbättrad reningsteknik kan implementeras på Sjölunda avloppsreningsverk. Flyttar utsläpp av det renade avloppsvattnet till en utsläppspunkt i Öresund med god omsättning och utspädningshastighet.
- Återvinna energi för att arbeta med en cirkulär ekonomi, exempelvis genom att uppgradera metangas till biogas och använda renat slam som gödsel på åkermark.
- Stärka VA SYD för att klara framtida investeringar. Kompetens och investeringar samlas på ett ställe och det krävs mindre investeringar över tid med färre reningsverk.
- Ett robust system skapas med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar och kriser i regionen under lång tid framåt.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- Schematisk, förenklad beskrivning av tidplanen.
- VA SYD planerar skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen försommaren 2025 och räknar med att det tar cirka 2 år att få tillstånd, dvs i mitten av 2027.
- Byggtid mellan 2027-2035.
- Det är mest tidskritiskt att bygga ut och bygga om Sjölunda avloppsreningsverk.
- Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift, därav en beräknad anläggningstid på upp till cirka 8 år.
- Bygga avloppstunnlarna och schakt tar cirka 4-5 år. Avloppstunnlarna byggs parallellt med avloppsreningsverket.
- Schakt längs med tunnlarna kommer byggas före tunnlarna. Varje schakt tar cirka 6-12 månader att bygga, därefter pågår arbete på arbetsområdet i varierande omfattning under hela byggtiden.

3 Tillståndsansökans omfattning

3.1 Placering

Lena Hellberg presenterar anläggningarnas placering

- Avloppsreningsverket byggs om på befintlig fastighet - Sjölunda 9. Det är beläget inom ett industriområde, med cirka 1 kilometer till närmaste bostäder och platsen används redan för ändamålet.
- Sjölunda pumpstation ligger utanför fastigheten på grund av platsbrist inne på Sjölunda 9. Pumpstationen behöver ligga nära avloppsreningsverket i lågpunkten mellan avloppstunnlarna.

- Utloppsledningarna går ut i havet från Sjölunda 9, utsläppspunktens placering har föregåtts av utvärdering av flera alternativa placeringar. Den valda utsläppspunkten ligger vid sidan av farled, Natura 2000 och naturreservat.
- Som alternativ till Avloppstunnel Söder har VA SYD utrett ett nytt tryckavloppssystem. Med valt alternativ bedöms det bli mindre störningar och en tunnel har större magasineringskapacitet. Avloppstunnel Söder följer befintligt tryckavloppssystem.
- Avloppstunnel Norr sträcker sig från Källby i Lund till S01 Sjölunda pumpstation. Tunneln följer befintligt tryckavloppssystem och järnvägen och dras i stora delar under jordbrukslandskap. Alternativ med markförlagd ledning har utretts, med tunnel bedöms störningarna bli små.
- Överföringsledning Borgeby ingår inte i tillståndsansökan utan hanteras separat med ledningsrätt.

4 Planerad verksamhet

Elisabeth Werner presenterar

Krav enligt miljöbalken att avgränsningssamråd ska genomföras för att söka tillstånd för denna typ av verksamhet.

VA SYD avser att söka tillstånd enligt flera kapitel i miljöbalken.

- Miljöfarlig verksamhet (9 kap. MB):
  - För om- och utbyggnad samt kapacitetsökning av Sjölunda avloppsreningsverk
- Vattenverksamhet (11 kap. MB):
  - Avloppstunnlarna är inte tillståndspliktiga i sig men eftersom de kräver bortledning av grundvatten (från schaktområdet) behöver tillstånd för vattenverksamhet sökas. De nya utloppsledningarna i Öresund samt övriga arbeten som kommer att ske i vattenområde omfattas också av tillståndspliktig vattenverksamhet.
- Tillstånd och dispenser enligt 7 kap. MB och artskydd:
  - Behov av tillstånd för påverkan av Natura 2000 utreds men omfattas av detta samråd.
  - Dispens från artskyddsförordningen kommer att behöva sökas för vissa områden, exempelvis för nedtagning av träd. Frågan utreds.
- Följdverksamheter (16 kap. MB):
  - Inkluderar verksamheter som inte är tillståndspliktiga i sig men som den planerade verksamheten är beroende av för att kunna uppfylla ändamålet med verksamheten, t.ex. ledningsnätet i den del där MAXIMA har en hydraulisk påverkan på ledningsnätet samt transporter.

4.1 Avgränsningar

4.1.1 Geografisk avgränsning

Elisabeth Werner presenterar

- Samrådskretsen är avgränsad utifrån påverkansområden för grundvatten, buller och vibrationer. Den miljöaspekt där påverkan är störst har varit styrande för den yttersta avgränsningen av samrådskretsen.

- Kring schakten är det generellt grundvattenpåverkan som är dimensionerande för samrådskretsen, för utloppsledningarna är det buller och för tunnelkorridoren mellan schakten är vibrationer dimensionerande.

5 Avloppsreningssystemet

5.1 Avloppstunnel Söder

Stefan Milotti presenterar

- Vattnets väg går genom tunneln från schakt S15 Turbinen till schakt S01 Sjölunda pumpstation med självfall.
- Avloppstunnel Söder förbinder stadens självfallsnät med Sjölunda avloppsreningsverk.
- Huvudtunneln är cirka 5,5 kilometer lång och cirka 5 meter i diameter.
- 2 mikrotunnlar som är cirka 2 meter i diameter.
- Avloppstunneln anläggs ca 25-30 meter under markytan
- Avloppstunneln ansluter till 11 schakt.
- I byggskedet drivs avloppstunneln från schakt S01 Sjölunda pumpstation till schakt S15 Turbinen och massorna plockas upp vid schakt S01 Sjölunda pumpstation.
- För mikrotunnlarna är schakt S17 Rosendal och schakt S20 Borrgatan startschakt.
- För byggnation av avloppstunnel och schakt tar det cirka 4 år.

5.2 Schakt

Stefan Milotti presenterar

- Först byggs stödväggarna, sen grävs jord och berg ut inom stödväggarna. Därefter gjuts bottenplattan. Sen byggs innerväggarna och då uppnås den vattentäta konstruktionen. Avloppstunneln ansluts till schaktet när borrmaskinen har passerat.
- Varje schakt tar 6-12 månader att bygga och det är i det skedet som grundvattenpåverkan kan uppstå.
- Någon form av överbyggnad kommer finnas vid schakten i driftskedet och utformas för att möjliggöra ventilation. I normaldrift kommer luft och lukt transporteras till S01 Sjölunda pumpstation med undertryck men vid kraftiga regn då avloppstunnlarna fylls kan luft komma att pressas ut från övriga schakt.

5.3 Tunneldrivning

Stefan Milotti presenterar

- Det förutsätts att huvudtunneln kommer att drivas med EPB-TBM med segmentlining.
- Berget mals sönder och förtillverkade betongsegment placeras av maskinen bakom drivningsfronten.
- Mikrotunnlarna är mindre och anläggs med en annan metod där betongrör trycks framåt med hjälp av domkrafter.

6 Aktuella schakt med arbetsområden

Lena Hellberg presenterar

Nyfosas fastighet Böttö 5 är belägen i nära anslutning till schakt S11 Kosterögatan och Avloppstunnel Söder passerar under fastigheten. En liten del av arbetsområdet för S11 Kosterögatan ligger inom fastigheten Böttö 5.

7 Förväntad miljöpåverkan

Lena Hellberg presenterar

- Miljöpåverkan främst i byggskede, bland annat
    - Grundvattenbortledning vid schakt
    - Bortledning av överskottsvatten, släpps till recipient eller dagvattennät
    - Buller, Naturvårdsverkets riktvärden för byggbuller tillämpas
    - Vibrationer, kan kännas av i en byggnad under cirka en vecka då tunnelborrmaskinen passerar
    - Transporter och masshantering
    - Naturreservat och Natura 2000
    - Muddring och pålning för utloppsledningarna.

- Miljöpåverkan i driftskede i form av
    - Utsläpp av renat avloppsvatten
    - Transporter
    - Vid kraftiga regn då avloppstunnlarna fylls kan ventilation behöva ske vid schakt på tunnelsträckan. Därför behövs ventilationsbyggnad eller svanhals i driftskedet.

8 Övriga frågor

Fråga från Nyfosa: Hur påverkas fastigheten Böttö 5 av planerad verksamhet?

Svar från VA SYD: Förutom de aspekter som redovisas ovan i form av miljöpåverkan i byggskede vid schakt t ex buller, vibrationer, transporter osv så ligger en liten del av parkeringsyta på fastigheten Böttö 5 inom arbetsområdet för S11 Kosterögatan. Det har vid tidigare samråd framkommit att det i området finns en pastavagn som kommer påverkas. Har pastavagnen hyresavtal med Nyfosa?

Svar från Nyfosa: Kollar upp hur avtalet med pastavagnen ser ut.

Information från VA SYD: Samrådstiden är slut 28 februari. Nyfosa får gärna lämna skriftligt yttrande t ex önskemål om eventuella anpassningar eller hänsynstagande.

Under byggskedet kommer Nyfosa informeras kontinuerligt om när S11 Kosterögatan ska byggas och när tunnelborrmaskinen kommer passera fastigheten Böttö 5. Om Nyfosa önskar särskild dialog är VA SYD öppna för det. Kontakt med Funktion Fastighet är redan etablerad.

Lena Hellberg avslutar och tackar för mötet.

9 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte